

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΡΚΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Δ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.

Τὴν ἐξήγησιν τῶν ἐλεεινῶν παθημάτων τοῦ σεληνιαζομένου, καὶ τῆς ἰατρείας τῆς εἰς αὐτὸν θαυματουργικῶς γενομένης, ἠκούσατε, ὅτε ἀνεγνώσθη τὸ ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον τῆς δεκάτης κυριακῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεηγόρος Μάρκος, ὅστις μετὰ τὸν θεσπέσιον Ματθαῖον ἔγραψε τὸ ἅγιον αὐτοῦ εὐαγγέλιον, προσέθηκεν εἰς τὴν αὐτὴν ἱστορίαν τοῦ σεληνιαζομένου, τὴν σήμερον ἀναγνώσθεισαν, μίαν πολλὰ ἀξιόλογον περίστασιν, ἣτις οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ Ματθαίου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἐσιωπήθη, διὰ τοῦτο πρέπον ἐστίν, ἵνα σήμερον περὶ ταύτης τῆς περιστάσεως λαλήσωμεν. Ἠρώτησε, λέγει ὁ ἱερός Μάρκος, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν πατέρα τοῦ σεληνιαζομένου, πόσος καιρὸς ἐστίν, ἐξότου ἐκείνη ἢ ἀσθένεια ἐβασάνιζε τὸν υἱὸν αὐτοῦ. « Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ, πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς » τοῦτο γέγονεν αὐτῷ » ; ὁ δὲ πατὴρ τοῦ ἀσθενοῦς ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας πάσχει ὁ υἱὸς αὐτοῦ. « Ὁ δὲ » εἶπε, Παιδίόθεν ». Τοῦτο τὸ ἐρώτημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐστίν ὑπόθεσις οὐ μόνον ἀξία πολλῆς περιεργείας, ἀλλὰ καὶ μεγάλης ὠφελείας πρόξενος.

Μάρκ. 9,
21.

Ὅταν ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν εἰς τὴν Βηθανίαν, τότε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εὕρισκετο « Πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον, ^{Ἰωάν. 10, 40.} » ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων » καὶ ὁμως γνωρίσας τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παρόρησια. « Λάζαρος ἀπέθανε. ^{Ἰωάν. 11, 14, 15.} » καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι » οὐκ ἦμην ἐκεῖ ». Διαλέγονται ἐν τῇ ὁδῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ μεταξὺ αὐτῶν περὶ τοῦ τίς αὐτῶν ἐστὶ μείζων. ὁ δὲ θεάνθρωπος ἐγνώρισε, καὶ οὐκ ἤκουσε, περὶ τίνος διελέγοντο, ὅθεν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. « Εἴ τις ^{Μάρκ. 9, 35.} » θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος » ἄλλοτε πάλιν, μὴ κατανοήσαντες οἱ μαθηταὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἤθελον ἐρωτῆσαι αὐτόν. αὐτὸς δέ, γνωρίσας τοῦτο, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς πρὶν ἢ ἐρωτήσωσιν αὐτόν. « Ἐγὼ οὖν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἤθελον αὐτόν ^{Ἰωάν. 16, 19.} » ἐρωτᾶν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Περὶ τοῦ » του ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον. » Μικρόν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν » μικρόν, καὶ ὄψεσθέ με » Ὁ Σίμων ὁ Φαρισαῖος « εἶπεν ἐν ἑαυτῷ », ἤγουν ἐσυλλογίσθη μόνον, ὅτι, εἰ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν προφήτης, ἐγνώριζεν, ὅτι ἡ γυνή, ἣτις

προσέφερον αὐτῷ τὸ μῦρον, ἣν ἀμαρτωλός·
 ὁ δὲ Ἰησοῦς βλέπει εὐθύς τὸν ἀπόκρυφον αὐ-
 αὐτ. 40, τοῦ λογισμὸν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, « Σίμων,
 » ἔχω σοί τι εἰπεῖν » ἔπειτα ἐφανέρωσεν εἰς
 αὐτόν ὅσα ἐκεῖνος διελογίζετο περὶ τῆς
 γυναικός. Οἱ γραμματεῖς ἔνδον εἰς τὸ βάθος
 τῆς καρδίας αὐτῶν διαλογίζονται, ὅτι ὁ
 Ἰησοῦς Χριστὸς λαλεῖ βλασφημίας· αὐτὸς
 δὲ βλέπει εὐθύς τοὺς κεκρυμμένους διαλογι-
 σμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐλέγχει αὐτοὺς μετὰ
 παρῆρησίας· « Τί ταῦτα, λέγει, διαλογίζεσθε
 » ἐν τοῖς καρδίαις ἡμῶν; » Ἄλλὰ τίς ἡ
 χρεία τῶν ἀποδείξεων; τίς τῶν πιστῶν
 ἀμφισβάλλει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, θεὸς ὢν
 ἀληθινός, καὶ τὰ φανερά καὶ τὰ ἀπόκρυφα,
 καὶ τὰ παρελθόντα, καὶ τὰ ἐνεστῶτα, καὶ
 τὰ μέλλοντα πράγματα, καὶ τοὺς καιροὺς,
 καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς ὥρας ἐγίνωσκε,
 καὶ οὐδὲν αὐτὸν ἐλάνθανεν;

Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν οὐδε-
 μίαν ἐξουσίαν εἶχεν ἵνα βασανίζῃ τοῦ θεοῦ
 τὸ πλάσμα, ἐὰν αὐτὸς ὁ θεὸς οὐκ ἔδιδεν
 εἰς αὐτὸ τὴν ἄδειαν, διότι οὐδὲ τὸν Ἰωβ
 ἐτόλμησε πειράζει ὁ διάβολος χωρὶς τῆς
 τοῦ θεοῦ συγχωρήσεως. Ὅθεν ὁ Ἰησοῦς
 Χριστὸς, ὡς θεός, καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν
 ὥραν ἐγίνωσκεν, ἐξ ἧς τὸ πονηρὸν πνεῦμα
 ἐδασάνιζεν ἐκεῖνον τὸν τρισάθλιον ἀνθρω-
 πον. Διὰ τί λοιπὸν ἠρώτησε τὸν πατέρα
 αὐτοῦ, Πόσος καιρὸς ἐστὶν ἐξότου πάσχει;
 « Πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο γέγονεν
 » αὐτῷ; » ποίαν δύναμιν ἔχει ὁ καιρὸς,
 εἴτε πολὺς ἐστὶν εἴτε ὀλίγος, πρὸς τὴν
 παντοδυναμίαν τοῦ θεοῦ; μήπως συναντᾷ
 ὁ θεὸς περισσοτέραν δυσκολίαν διὰ τὴν
 ἰατροίαν τῶν πολυχρονίων ἀρρώστημάτων,

(ΚΥΡΙΑΚ. ΕΥΑΓΓΕΛ. ΤΟΜ. Β΄.)

ὀλιγωτέραν δὲ διὰ τὴν τῶν ὀλιγοχρονίων;
 ἢ μήπως δυσκολώτερόν ἐστὶν εἰς αὐτόν
 ἵνα ἐκτοπίσῃ τὸν δαίμονα ἐκ τοῦ τόπου,
 ἐν ᾧ κατώκησε πολὺν καιρὸν, εὐκολώτερον
 δὲ ἵνα διώξῃ αὐτόν ἐκ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ
 ὀλίγον καιρὸν διέτριψεν; Εἰς τὸν θεὸν τὰ
 πάντα ἐπίσης εἰσὶ δυνατά, ἐπειδὴ ἡ δύνα-
 μὴς αὐτοῦ οὐδὲ μέτρον ἔχει, οὐδὲ πέρασ;
 ἀλλ' ἐστὶν ἄμετρος, ἀπέραντος, ἄπειρος·
 καθὼς δὲ τὰ πάντα εἰσὶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν
 τοῦ θεοῦ, οὕτως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ
 ἐστὶ καὶ ὁ καιρὸς· καὶ ὑπέταξε μὲν εἰς τὸν
 ἀνθρωπον πολλὰ καὶ ἀναριθμητὰ πράγμα-
 τα, πλὴν τὸν καιρὸν ἐκράτησεν αὐτὸς· ὑπὸ
 τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ· « Οὐχ ὑμῶν ἐστὶ
 » γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς, οὗς ὁ πατήρ
 » ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. » Ἐπειδὴ οὖν
 ἡμεῖς οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχομεν εἰς τὸν και-
 ρόν, διὰ τοῦτο ἠρώτησε τὸν πατέρα τοῦ
 ἀσθενοῦς, « Πόσος χρόνος ἐστίν, ὡς τοῦτο
 » γέγονεν αὐτῷ; » οὐχ ἵνα αὐτὸς μάθῃ ὁ
 τὰ πάντα εἰδώς, ἀλλ' ἵνα μάθωμεν ἡμεῖς οἱ
 μὴ εἰδότες τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς,
 ὅτι ἀνάγκη ἐστὶν ἵνα πολλὴν ἔχωμεν
 φροντίδα καὶ προσοχὴν εἰς τὸν καιρὸν,
 καὶ μὴ παραβλέπωμεν μηδὲ τὸ μικρότερον
 αὐτοῦ μέρος, μηδὲ κἂν ἑμίαν καιροῦ
 στιγμὴν.

« Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος » εἶπεν ὁ σοφὸς
 ἐκκλησιαστής, ἡγουν εἰς πάντα τὰ ἐν
 κόσμῳ πράγματα ἀναγκαῖός ἐστιν ὁ καιρὸς·
 Ποῖον πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον ἢ αὐξάνει, ἢ
 στερεοῦται, ἢ ἀπαρτίζεται, ἢ μεταβάλλε-
 ται, ἢ φθείρεται χωρὶς τοῦ καιροῦ; « Τοῖς
 » πᾶσιν ὁ χρόνος » τοῦτο βλέπομεν καὶ εἰς
 τὰ φυτὰ, καὶ εἰς τὰ ἄνθη, καὶ εἰς τοὺς

καρπούς, καὶ εἰς τὰ ζῶα, καὶ εἰς τοὺς λίθους, καὶ εἰς τὰ ἐργόχειρα, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἠθικὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ καιρὸς ἀναγκαῖός ἐστι καὶ διὰ τὴν γένεσιν ἢ τὴν ἀρχὴν τούτων, καὶ διὰ τὴν αὔξησιν, καὶ διὰ τὴν στερέωσιν, καὶ διὰ τὴν μεταβολήν, καὶ διὰ τὴν φθοράν. «Τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος» τοῦτο ἀληθές ἐστι καὶ βέβαιον· τὸ δὲ ἐξῆς, τὸ ὅποῖον εὐθύς μετὰ τοῦτο λέγει ὁ αὐτὸς ἐκκλησιαστής, ἡγοῦν τὸ «Καὶ καιρὸς παντί τι πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν», ὅσον ἐστὶν ἀληθές καὶ βέβαιον, ἄλλο τόσον ἐστὶν ἐπικίνδυνον. Ἐχει, λέγει, πᾶν πρᾶγμα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὸν ἀρμόδιον αὐτοῦ καιρὸν· ἐὰν μὲν τελειωθῇ εἰς τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ὠφελεῖ, ἐὰν δὲ ἀμεληθῇ ὁ καιρὸς αὐτοῦ, βλάπτει· ἔσπειρας, ὅτε ἐστὶ καιρὸς τοῦ σπείρειν; εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θέρους θερίζεις καὶ γεμίζεις τὴν ἀποθήκην σου· παρέδωξας τὸν ἀρμόδιον καιρὸν τοῦ σπείρειν; εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θέρους οὐδὲν θερίζεις, καὶ μένεις γυμνὸς καὶ νήστης· ἐπραγματεύθης εἰς τὸν ἀρμόδιον καιρὸν τῆς πραγματείας; κερδαίνεις· ἐνύσταξες εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐμπορικῆς πανηγύρεως; ζημιῶσαι· ἀντέστης εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν ἐναντίον εἰς τὰ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν; λαμβάνεις τὴν νίκην· ἐξηγέρθης κατ' αὐτῶν μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἀρμοδίου καιροῦ; νικῶσιν ἐκεῖνοι· «Καὶ καιρὸς παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν». Τοῦτο, καθὼς ἀληθεύει εἰς πάντα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, οὕτως ἀληθεύει καὶ εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας ἡμῶν· δύο δὲ μόναι διαφοραὶ εἰσι μεταξὺ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας· εἰς τοῦ κόσμου

τὰ πράγματα, ἐὰν παραβλέψῃς τὸν ἀρμόδιον καιρὸν, ἢ ζημία σου ἐνδέχεται νὰ εὕρη θεραπείαν, εἰς δὲ τὰ ἔργα τῆς σωτηρίας, ἐὰν προδώσῃς τὸν καιρὸν, ἢ ζημία σου ἐστὶν ἀθεράπευτος· εἰς ἐκεῖνα ἢ βλάβη ἐστὶ πρόσκαιρος, εἰς ταῦτα αἰώνιος.

Καιρὸς ἀρμόδιος διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν ἐστὶ πᾶσα στιγμή τοῦ καιροῦ τῆς ζωῆς ἡμῶν· ὅστις περιφρονεῖ μίαν στιγμήν τοῦ καιροῦ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐκεῖνος κινδυνεύει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τὴν σωτηρίαν. Ἀλλὰ διὰ τί τοῦτο; — Διότι ὁ μὲν καιρὸς ὁ παρελθὼν ἐπέρασεν, ἔθεν οὐδὲν ὠφελεῖ σε οὐδὲ πρὸς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ πρὸς ἐπιστροφήν καὶ μετάνοιαν· ὁ καιρὸς ὁ μέλλων ὅμως οὐκ ἔστιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἡμῶν· οὐδεὶς οἶδεν, ἐὰν ζήσῃ οὐχὶ μόνον ἕως αὔριον, ἀλλ' οὐδὲ ἕως τῆς ἐφεξῆς ὥρας· πολλοὺς εἶδομεν νῦν μὲν ζῶντας, λαλοῦντας, περιπατοῦντας, μετ' ὀλίγας δὲ στιγμὰς νεκρούς, ἀλάλους, ἀκινήτους; μόνος ὁ παρῶν καιρὸς χρησιμεύει, καθότι ἐν αὐτῷ δύναται ὁ ἄνθρωπος καὶ νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ κατορθώσῃ τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς διαιρεῖται, καὶ ὑποδιαιρεῖται, καὶ πάλιν διαιρεῖται, καὶ καταντᾷ εἰς στιγμὰς, αἱ ὁποῖαι ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ παρέρχονται· διαίρεται ὁ καιρὸς εἰς ἡμέρας, εἰς ὥρας, εἰς λεπτὰ πρῶτα τῆς ὥρας, καὶ εἰς λεπτὰ δεύτερα, καὶ εἰς λεπτὰ λεπτῶν ἄμετρα· διὰ τοῦτο οἱ φυσιολογοῦντες λέγουσιν, ὅτι ὁ καιρὸς διαιρεῖται ἐπ' ἄπειρον, καθὼς καὶ ἡ γραμμὴ. Ἡ σήμερον ἡμέρα αὔριον παρῆλθεν· οὐκ ἐκατόρθωσας σήμερον τὴν ἀρετήν· λοιπὸν ἀπώλεσας τὸν καιρὸν τῆς σημερινῆς ἡμέρας, αὔριον δὲ οὐκ οἶδας τί συμβαίνει·

Ἐφεσ. 5,
15, 16.

τὸ αὐτὸ εἶπε καὶ περὶ τῆς ὥρας ταύτης, καὶ περὶ τοῦ ἐνεστῶτος λεπτοῦ· διὰ τοῦτο ὁ πάνσοφος τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος ἐδίδασκε, λέγων, « Βλέπετε οὖν » πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι ». Μὴ περιπατῆς, λέγει, τὸν δρόμον τῆς ζωῆς σου ἀπερὶσκέπτως ὡς ἄσοφος, φανταζόμενος, ὅτι ἔχεις καιρὸν ζωῆς πολύν, καὶ μετρῶν τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ἐπάνω εἰς τὸν μέλλοντα καιρὸν, ἀλλὰ περιπάτει ὡς σοφὸς μετὰ πάσης ἀκριβείας, συλλογιζόμενος, ὅτι πολλὰ βραχύς καὶ ἀκαριαῖός ἐστιν ὁ καιρὸς, ὅστις δύναται χρήσιμος γενέσθαι σοι, καὶ ὅτι αἱ ἡμέραι εἰσὶν ἀπατηλαί, ἐπειδὴ, ὅστις βάλλει τὸ θεμέλιον τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐπάνω εἰς αὐτάς, ἐκεῖνος πλανᾶται ὡς σοφὸς ἐξαγόραζε τὸν ἐνεστῶτα καιρὸν, δούς πάντα τὰ ἐγκόσμια, ὅτε τοῦτο ζητοῦσιν αἱ ἀναγκαστικαὶ περιστάσεις, ἵνα μὴ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ἐνεστῶτα καιρὸν, τὸν καὶ μόνον χρήσιμον, μείνης γυμνὸς τῶν τῆς ἀρετῆς κατορθωμάτων· οὐδεμίαν ἀναβολὴν ἐπιδέχονται τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἀπατᾷ καὶ φεύγει.

Ἐφεσ. 3,
10.αὐτοῦ.
1.

Πότε θέλεις, ἔλεγεν ὁ Μωϋσῆς πρὸς τὸν Φαραῶ, ἵνα προσευχηθῶ περὶ σοῦ πρὸς τὸν θεόν; Αὐριον, ἀπεκρίνετο ἐκεῖνος· « Ὁ δὲ » εἶπεν, Εἰς αὐριον· καταφρονεῖ τὸ σήμερον τὸ ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ, καὶ θεμελιοῖ τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ εἰς τὸ αὐριον, τὸ ἄδηλον καὶ ἀβέβαιον. « Ἐξαπόστειλον αὐτὴν τὴν » ὥραν, ἔλεγεν ὁ Μωϋσῆς πρὸς αὐτόν, τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν· ὁ δὲ

Φαραῶ ἀπεκρίνετο, Ἐξαποστελῶ αὐτοὺς μετὰ ταῦτα· Ἐξαποστελῶ, καὶ πάλιν Ἐξαποστελῶ, ἔλεγεν, ἕως οὗ τέλος πάντων, ἀντὶ γὰρ μετανόησθαι καὶ διορθωθῆναι, κατεποντίσθη εἰς τὰ βάθη τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Φοβερὸν τοῦτο τὸ παράδειγμα δι' ἐκείνους τοὺς ἀμαρτωλοὺς, οἵτινες ἀναβάλλουσι τῆς μετανοίας καὶ διορθώσεως τὸν καιρὸν. Αὐριον μετανῶ, καὶ πάλιν αὐριον, ἕως οὗ ἔρχεται αἰφνίδιος ἢ φοβερὰ ὥρα τοῦ θανάτου, καὶ ἀποθνήσκοντες ἀμετανόητοι, καταποντίζονται εἰς τὰ βασανιστήρια τῆς κολάσεως. Ἐσιν ὁμως καὶ ἄλλο φοβερώτερον παράδειγμα καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς φιλαρέτους ἀνθρώπους, ὅταν, περιφρονοῦντες τὰς στιγμὰς τοῦ καιροῦ, μένωσιν ἀργοὶ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα.

Πέντε παρθένοι, λέγει, μωραί, εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἔπρεπε γὰρ ἀγοράσωσιν ἔλαιον διὰ τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἀμελήσασαι, οὐκ ἠγόρασαν· ἄλλαι δὲ πέντε παρθένοι φρόνιμοι, ἐπιμεληθεῖσαι, ἠγόρασαν ἐν τῷ πρόποντι καιρῷ ἔλαιον διὰ τὰς λαμπάδας αὐτῶν· ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἠκούσθη φωνή, λέγουσα, « Ἴδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ^{Ματ. 25,} » ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· » καὶ αἱ ^{6.} μὲν φρόνιμοι, ἔχουσαι ἑτοιμον τὸ ἔλαιον, ἠντρίπισαν εὐθὺς τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου, καὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους· αἱ δὲ μωραί, μὴ ἔχουσαι ἑτοιμον τὸ ἔλαιον, ἔτρεξαν πρὸς τοὺς πωλοῦντας ἵνα ἀγοράσωσιν. Ἐν τοσοῦτῳ δὲ ἐκλείσθη ἡ θύρα τοῦ θείου νυμφῶνος· ἦλθον δὲ ὕστερον καὶ ἔκρουον τὴν θύραν, καὶ ἐκραύγαζον, « Κύριε, Κύριε, » ^{αὐτοῦ.} ^{11.} ἀνοιξὸν ἡμῖν »· πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ὁ

αδ-δδδ.
12.

νυμφίος ἀπεκρίθη, ὅτι οὐδόλως γνωρίζει αὐτάς· « Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἄμην » λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς ». Παρθένοι καὶ αἱ μωραὶ, παρθένοι καὶ αἱ φρόνιμοι, ἤγουν ἐπίσης ἦσαν ἀγαθαὶ καὶ ἐνάρετοι καὶ ἐκείνων καὶ τούτων τὸ πολίτευμα ἦν καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον· ἀλλὰ τὰς μὲν πέντε ὠνόμασε φρονίμους, ἐπειδὴ, γνωρίσασαι τοῦ καιροῦ τὸ ἄδηλον, ἐρηγόρουσαν καὶ ἦσαν πάντοτε ἔτοιμοι· τὰς δὲ λοιπὰς πέντε μωρὰς ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ, ἐλπίσασαι εἰς τὸν μέλλοντα καιρὸν, ἐνύσταζαν, ὅτε ἦν ὁ ἀρμόδιος τῆς ἐτοιμασίας καιρὸς, καὶ εὐρέθησαν ἀνέτοιμοι εἰς τὴν ὥραν τοῦ θανάτου· ὅθεν αἱ μὲν φρόνιμοι εἰσῆλθον εἰς τοῦ θεοῦ τὴν δόξαν καὶ τὴν μακαριότητα, αἱ δὲ μωραὶ ἐκλείσθησαν ἔξω τοῦ θείου νυμφῶνος, καὶ ἐστερήθησαν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας. Χριστιανοί, ὅσοι ζητεῖτε ἐν παρθενίᾳ καὶ καθαρότητι, ὅσοι συνάγετε τὰ εὐωδέστατα τῶν ἀρετῶν ἄνθη, ὅσοι στολιζέτε τὴν ψυχὴν ὑμῶν διὰ τῆς ὠραιότητος τῶν καλῶν ἔργων, προσέχετε καλῶς, μὴ ἀμελεῖτέ ποτε οὐδὲ κἂν μίαν στιγμήν] τῆς ἀρετῆς τὰ κατορθώματα, γρηγορεῖτε διὰ παντός, καὶ μὴ θαρσέετε εἰς τὸν μέλλοντα καιρὸν, ἵνα μὴ τύχη καὶ ἔλθῃ ἐξαίφνης ὁ νυμφίος, καὶ εὖρη ἀνέτοιμον καὶ ἐσθεσμένην τὴν τῆς ψυχῆς ἡμῶν λαμπάδα.

Δυσυχεῖς ἄνθρωποι καὶ πανάθλιοι, οἵτινες, ὡς μωροὶ καὶ ἀνόητοι, πλανώμενοι προδίδομεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀπὸ τῆς πρώτης νεότητος ἕως τοῦ ἐσχάτου γήρατος· ὁ καιρὸς τῆς νεότητός ἐστιν ὁ καιρὸς ὁ ἀρμόδιος διὰ τῆς ἀρετῆς τὰ κα-

μαλ. 118, τορθώματα· « Ἐν τίνι, ἐρωτᾷ ὁ προφήτης

» τοῦ θεοῦ, κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν » αὐτοῦ »; ἔπειτα ἀποκρίνεται, λέγων, « Ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου ». Τότε λοιπόν, ἤγουν εἰς τὸν καιρὸν τῆς νεότητος, χρεῖαν ἔχει ὁ νέος συναναστροφῆς τιμίων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, ἵνα καὶ ἀκούῃ τὰς φρονίμους αὐτῶν συμβουλὰς, καὶ βλέπῃ τὸ ἅγιον τῆς ζωῆς αὐτῶν παράδειγμα· τότε ἐστὶν ἀνάγκη, ἵνα καὶ διὰ τῆς νηστείας, καὶ διὰ τῆς ἀγρυπνίας, καὶ διὰ πάσης ἄλλης κακουχίας καταδαμάσας τῆς σαρκὸς τὴν φλόγα, ἀγοράσῃ τὸν πολύτιμον μαργαρίτην τῆς σωφροσύνης, ἥτις ἐστὶν ἡ μήτηρ τῆς υἰείας καὶ τῆς τιμῆς, καὶ ἐλευθεροῖ αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πολλῶν καὶ ὀλεθρίων κακῶν, ὅσα προξενεῖ ἡ ἀσωτεία καὶ ἡ ἀσέλγεια· τότε ἐστὶν ὁ ἀρμόδιος καιρὸς, καθ' ὃν πρέπον ἐστὶν, ἵνα μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ἀπέχη ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας, καὶ φυλάττῃ ἀκριβῶς πάντα τὰ θεῖα προσάγματα· διότι, εἴτι καὶ ἂν μάθῃ καὶ συνεθίσῃ τότε, ἐκείνω ἀκολουθεῖ ἔπειτα ἕως ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς. Οἱ νέοι ὁμῶς ρίπτουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν πονηρῶν καὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων, βυθίζονται εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς, καὶ ὑπὸ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου ἀνεμιζόμενοι, οὐδὲ κἂν συλλογίζονται ποῖαί εἰσιν αἱ ἐντολαὶ τοῦ θεοῦ. Κατὰ τὸ παρόν, λέγει ὁ νέος, πρέπον ἐστὶν, ἵνα ἀπολαύσω τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, καὶ εὐφρανθῶ ἐπὶ τῇ νεότητί μου· ὅταν δὲ γηράσω, τότε συλλογίζομαι περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς, καὶ φροντίζω ἵνα διορθώσω τὰ ἥθη μου. Ἄ, πεπλανημένε! καὶ πῶς οὐδόλως συλλογίζεσαι πόσον δύσ-

κολόν ἐστίν, ἵνα ἐγκαταλείψῃς τὰς ἀμαρτίας, ὅσας ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐσυεῖθις; πῶς οὐκ ἀκούεις τὸν δεσπότην σου, ὅστις διὰ τοῦτο ἠρώτησε, « Πόσος χρόνος ἐστίν, » ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; » ἵνα μάθῃς, ὅτι ἡ πολυκαιρία φέρει τὴν συνήθειαν, ἡ δὲ συνήθεια τὴν ἔξιν, ἡ δὲ ἔξις γίνεται ἄλλη φύσις σχεδὸν ἀμετάβλητος; καὶ πῶς οὐ βλέπεις, ὅτι τὸ θέριστρον τοῦ θανάτου θερίζει ἐπίσης καὶ νέους καὶ γέροντας; τίς βεβαιοῖ καὶ πείθει σε, ὅτι φθάνεις εἰς τὸ γῆρας, καὶ οὐκ ἀποθνήσκεις εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας σου;

Ἄλλ' ἔστω· ἐφθιάσαμεν τέλος πάντων καὶ εἰς τὸ γῆρας· τὸ γῆρας οὐκ ἔρχεται μόνον, ἀλλὰ φέρει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῦ θανάτου τὰ προμνήματα καὶ τὰ σημεῖα· ἀσθενοῦσι τὰ ὄμματα μου, οὐ βλέπω ὡς τὸ πρότερον· χαυνοῦται ἡ ἀκοή μου, οὐκ ἀκούω, καθὼς ἤκουον· ἐλαττοῦται ἡ δύναμις μου, τρέμουσι τὰ γόνατά μου, μαδιζέται ἡ κεφαλὴ μου, ἐκλείπει ἡ μνήμη μου· σήμερον πονεῖ ἡ κεφαλὴ μου, αὔριον ὁ στόμαχός μου· ἔρχονται μοι βῆξ καὶ φλέγματα καὶ ἀγρυπνίαι καὶ πόνοι ἄλλεπάλληλοι. Ταῦτά εἰσιν οἱ πρόδρομοι τοῦ θανάτου, ἡ ἀρχὴ τῆς φθορᾶς μου, σάλπιγγές εἰσιν, αἵτινες σαλπίζουσιν εἰς τὰ ὦτά μου, καὶ λέγουσιν, Ὁ καιρὸς ἐπλησίασεν, ἀνάστα. Ὁ νέος πλανᾶται, ἐπειδὴ περιμένει τὸ γῆρας· σὺ δέ, γέρον, τί ἄλλο περιμένεις ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν εἰμὴ τὸν θάνατον; ἀλλ' ἄραγε βλέπω τοῦ θανάτου τὰ σημεῖα; ἄραγε ἀκούω τοῦ θανάτου τὴν σάλπιγγα; ἄραγε αἰσθάνομαι τὴν φθορὰν τοῦ σώματός μου, ὁ καιρὸς τοῦ γήρατός ἐστι καιρὸς κα-

τανύξεως καὶ δακρύων, ἵνα δηλονότι κλαίῃ ὁ γέρον, συλλογιζόμενος τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ τὸ πλῆθος· ὁ καιρὸς τοῦ γήρατός ἐστι καιρὸς ἵνα ἐγκαταλείψωμεν καὶ τὴν δουλείαν τῆς ἀμαρτίας, καὶ τὰς τρυφὰς τῆς ζωῆς, καὶ πᾶσαν τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου.

Προσκαλεῖ ὁ βασιλεὺς ὁ Δαβὶδ τὸν Βερζελλεὶ τὸν Γαλααδίτην· ἔλθέ, λέγει πρὸς αὐτόν, εἰς τὴν βασιλικὴν μου αὐλήν, ἵνα θρέψω σε, καὶ ἀναπαύσω τὸ γῆράς σου· « Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερζελλεὶ, Σὺ » διαθήσῃ μετ' ἐμοῦ, καὶ διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' ἐμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. » Ἀκουσον νῦν μετὰ πόσης φρονήσεως ἀπεκρίθη ὁ γέρον Βερζελλεὶ πρὸς τὸν βασιλέα· ἀλλὰ πόσαι, λέγει, ὦ βασιλεῦ, εἰσὶν εἰς τὸ ἐξῆς αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μου, ἵνα ἔλθω μετὰ σοῦ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ; « Καὶ εἶπε Βερ- » ζελλεὶ πρὸς τὸν βασιλέα, πόσαι ἡμέραι » ἐτῶν ζωῆς μου, ὅτι ἀναθήσομαι μετὰ » τοῦ βασιλέως εἰς Ἱερουσαλήμ; » Ἀκούεις γεροντικὴν καὶ ἀληθινὴν φρόνησιν; Συλλογιζόμενος τὸ γῆρας αὐτοῦ, ἀποφασίζει, ὅτι ὀλίγαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ· ἐγὼ, λέγει, βασιλεῦ, εἰμὶ σήμερον ὀγδοήκοντα ἐτῶν· ἄραγε δὲ γνωρίζω ἐγὼ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν δυστυχίαν; ἢ αἰσθάνομαι τί τρώγω καὶ τί πίνω; ἢ ἀκούω τὴν φωνὴν τῶν ψαλτῶν καὶ τῶν ψαλτριῶν; « Υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγὼ » εἰμὶ σήμερον· εἰ μὴν γνώσομαι ἀναμέσον » ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ, ἢ γνῶσεται ὁ δουλός » σου ἔτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι, ἢ ἀκούσομαι » ἔτι φωνὴν ἀδόντων καὶ ἀδουσῶν; » Ἀκούεις μετὰ πόσης διακρίσεως γνωρίζει

2, Βαρ.
19, 33.

αὐτ. 34,

αὐτ. 35.

τὰ σημεῖα τοῦ θανάτου, καὶ μετὰ πόσης ἐπιμελείας φεύγει πᾶσαν κοσμικὴν τιμὴν καὶ σαρκικὴν τρυφήν καὶ ἡδυπάθειαν; Παραίτησόν με, λέγει, ὦ βασιλεῦ, ἵνα ἡσυχάσω, καὶ ἀποθάνω εἰς τὴν πατρίδα μου, πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρός μου καὶ τῆς μητρός μου. « Καθισάτω δὴ » ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ » πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρός μου » καὶ τῆς μητρός μου ». Ἀκούεις τί συλλογίζεται ὁ φρόνιμος γέρον ὁ Βερζελλεῖ; οὐδὲν ἄλλο μελετᾷ εἰμὴ τὸν θάνατον καὶ τὸν τάφον.

2. Βαπ.
19, 37.

Γέροντες, ὅσοι ταῦτα ἀκούετε, τί λέγετε; ἐνθυμεῖσθε καὶ ὑμεῖς, ὡς ὁ Βερζελλεῖ, τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν ὑμῶν; φεύγετε καὶ ὑμεῖς, καθὼς ἐκεῖνος, πάσας τοῦ κόσμου τὰς τρυφὰς καὶ τὰς ματαιότητας; μελετᾶτε καὶ ὑμεῖς, καθὼς ὁ Βερζελλεῖ, τὸν θάνατον καὶ τὸν τάφον; μετανοεῖτε κἂν

Ματ. 20.
6. εἰς τὸ γῆρας; ἔρχεσθε κἂν « Περὶ τὴν » ἑνδεκάτην ὥραν » εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀμπελώνου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ; καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν δέχεται ὑμᾶς ὁ φιλανθρωπότατος καὶ πολυέλεος Ἰησοῦς· καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, ἐὰν μετανοήσητέ καὶ ἔλθητε πρὸς αὐτόν, λαμβάνετε τὸν μισθόν, ὃν λαμβάνουσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐκοπίασαν εἰς τὰ κατορθώματα τῆς ἀρετῆς ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας. Φεῦ τῆς δυστυχίας! βλέπομεν καὶ γέροντας τρέχοντας ἄνω καὶ κάτω, ἵνα συνάξωσιν ἀργύρια, καὶ λάβωσι τιμὰς ἐπιγεῖους καὶ κοσμικὰ ἀξιώματα· βλέπομεν γέροντας καθημένους εἰς ἀβροδιαίτους τραπέζας, καὶ ἀκορῆστως τρώγοντας καὶ πίνοντας· βλέπομεν γέρον-

τας ἐν μέσῳ τῶν νέων χορεύοντας, καὶ ψάλλοντας, καὶ ἀτακτοῦντας, καὶ τὸ γῆρας αὐτῶν καταισχύνοντας, καὶ φθείροντας καὶ αὐτὰ τῶν νέων τὰ ἦθη.

Ἀληθῶς πολλοὶ λόγοι πείθουσιν, ὅτι οἱ γέροντες πρόπον ἐστὶν ἵνα φοβῶνται τὸν θάνατον πολλῶ περισσότερον τῶν νέων· τὰ πράγματα ὁμως βεβαιοῦσι τὸ ἐναντίον. Ἡμεῖς βλέπομεν σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὅτι ὁ θάνατος θερίζει πολλοὺς νέους εἰς αὐτὸ τὸ ἄνθος τῆς νεότητος αὐτῶν· ματαιὰ λοιπὸν ἐστὶν ἡ ἐλπίς τοῦ γήρατος· ἐπίσης λοιπὸν ἀβέβαιός ἐστιν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου καὶ εἰς τοὺς γέροντας, καὶ εἰς τοὺς προβεβηκότας, καὶ εἰς τοὺς νέους, καὶ εἰς τὰ παιδιὰ, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βρέφη· πᾶς ἄνθρωπος λοιπὸν ὅποιασδήποτε ἡλικίας πλανᾶται, ὅταν ἀποφασιζῇ νᾶ μετανοήσῃ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ἢ τὸν ἐρχόμενον μῆνα, ἢ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, ἐπειδὴ οὐδεὶς οἶδε τί συμβαίνει αὔριον, ζῆ δηλαδὴ ἢ ἀποθνήκει. Διὰ τοῦτο ὁ σοφώτατος Παῦλος, προσκαλῶν τοὺς ἀνθρώπους εἰς μετάνοιαν, πρῶτον μὲν εἶπε τοῦ θεοῦ τὰ λόγια· « Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, » καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι » ἔπειτα ἐξήγησεν αὐτὰ, λέγων, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ εὐπρόσδεκτος τῆς μετανοίας ἐστὶν ὁ νῦν καιρὸς, καὶ ἡ ἡμέρα τῆς σωτηρίας ἐστὶν ἡ παρούσα ἡμέρα· « Ἴδού, λέγει, » νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδού νῦν ἡμέρα » σωτηρίας ».

Ἡσ. 49,
8.

2. Κορ.
6, 5.

Ἀκούετε χριστιανοί; Νῦν, λέγει, κατὰ τὸ παρόν ἐστὶν ὁ καιρὸς ὁ εὐπρόσδεκτος, ἢ σήμερον ἡμέρα ἐστὶν ἡ ἡμέρα τῆς σωτηρίας ἡμῶν· τὰς παρούσας δὲ

ἡμέρας ἐξόχως ἐδιώρισεν ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία, ἵνα μετανοήσωμεν, καί, ἀφέντες τὴν ἁμαρτίαν, κατορθώσωμεν τὴν ἀρετὴν.

Ῥωμ. 13, 12. « Ἀποθώμεθα οὖν, ἀδελφοί, τὰ ἔργα τοῦ »
 » σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ
 » φωτός ». Ἡ ἁμαρτία ἐστὶ σκότος, ἐπει-
 δὴ τοσοῦτον σκοτίζει τὸν ἄνθρωπον, ὥστε
 καὶ θέλει καὶ πράττει ὅσα ἀφανίζουσιν αὐ-
 τόν· ἡ ἀρετὴ ἐστὶ φῶς, ἐπειδὴ τοσοῦτον
 φωτίζει τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε καὶ
 θέλει καὶ πράττει τὰ πρὸς τὴν σωτηρίαν
 αὐτοῦ. Πολυφαγίαι, πολυποσίαι, ἀσωτεῖαι,
 ἀσέλγειαι, μάχαι, φθόνοι, φόνοι, ὑπερηφά-
 νειαι, ἀδικίαι, ἀρπαγαί, φιλαργυρίαι, αὐτὰ
 καὶ ἄλλα ὅμοια, εἰσὶ τὰ ἔργα τοῦ σκότους·

ἐγκράτεια, νηστεία, προσευχή, σωφρο-
 σύνη, ἀγάπη, ἐλεημοσύνη, ταπεινώσεις,
 κατάνυξις, δάκρυα, μετάνοια, ἐξομολόγησις,
 αὐτὰ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια εἰσὶ τὰ ὄπλα
 τοῦ φωτός· « Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα
 » τοῦ σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα
 » τοῦ φωτός· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδε-
 » κτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας ». Μηδεὶς
 εἴπη, Ἔχω καιρὸν, ἵνα μετὰ ταῦτα με-
 τανοήσω· διότι οὐδεὶς ἄλλον καιρὸν
 ἔχει εἰμὴ τὸν παρόντα· « Προηγορεῖ-
 » τε » λοιπόν, καὶ μὴ προδίδετε τὸν νῦν
 καιρὸν, « Ὅτι οὐκ εἶδατε τὴν ἡμέραν
 » οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ἧ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 » ἔρχεται ».

Ματθ. 25,
13.

